

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

9DE ÅRG.

DEN 13 OKTOBER 1907.

N^Ö 2

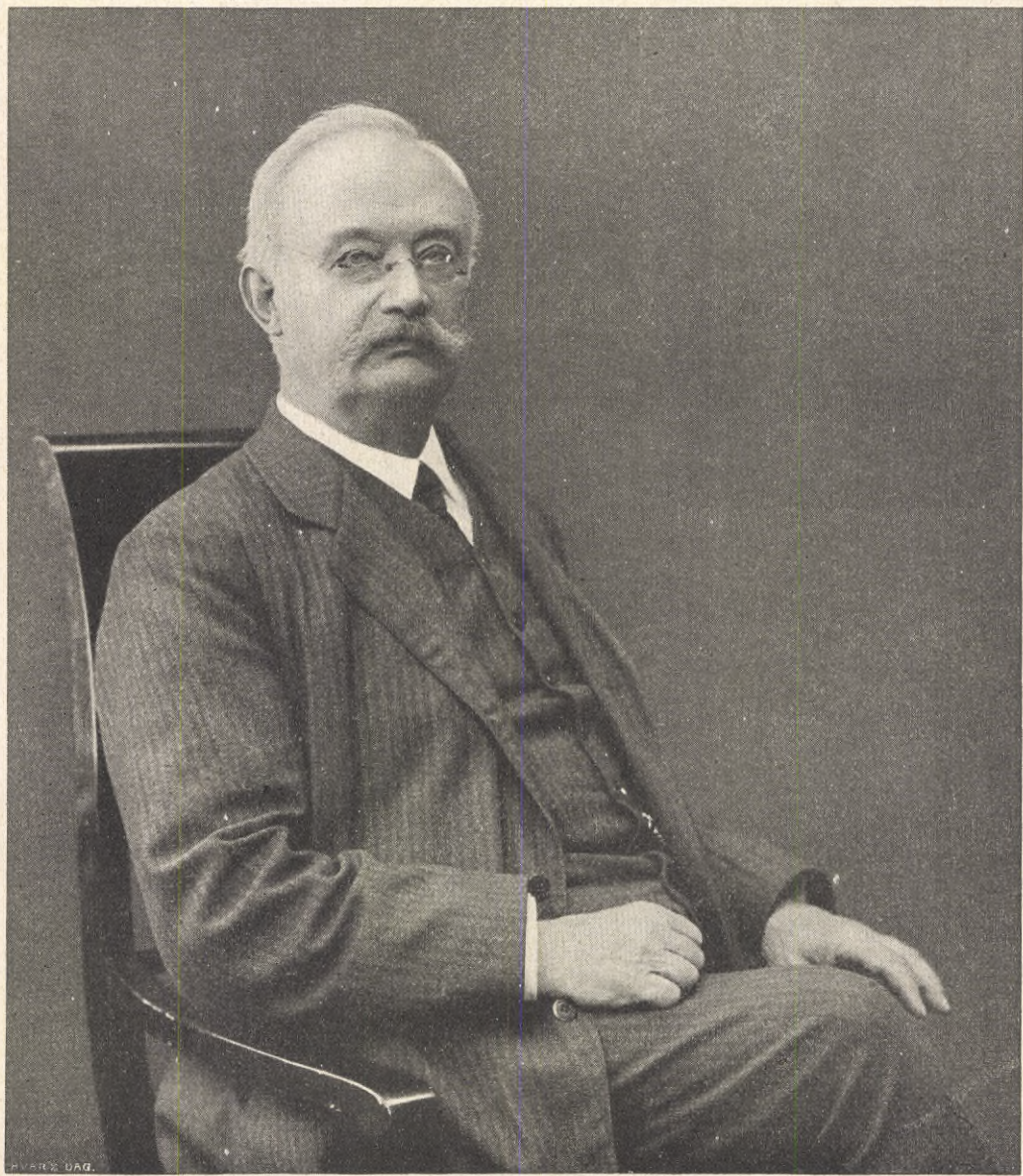

Foto Dahlgren, Upsala

Torso Tuellberg

PROFESSOR.

Klisché. A.-B. Bengt Sjöforsparre Skåm—Gbg

TYCHO TULLBERG.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den för sin omfattande verksamhet i zoologiens tjänst bland såväl hem- som utlandets vetenskapliga kretsar högt uppskattade professor vid Uppsala universitet *Tycho Tullberg* fyllde den 9 okt. 65 år hvarmed han ingår i pensionsåldern och träder tillbaka från 25-årigt, synnerligen förtjänstfullt utöfvadt professorat. Hans framgångsrika och fruktbringande arbete och älskvärda personlighet ha tillförsäkrat honom vidsträckt sympati, hvarför också på 65-årsdagen stort erkännande kom honom till del från universitet, akademier och lärda samfund, likasom hyllning från talrika lärjungar och personliga vänner.

Son till den framstående orientalist och berömd musikern, professor Otto Fredrik Tullberg och Sofia Ridderbielke föddes *Tycho Tullberg* i Uppsala den 9 oktober 1842. Sedan han aflagt mogenhetsexamen ägnade han sig åt studier för den filosofiska graden med zoologi som huvudämne och när han väl eröfrat lagerkransen kallades han till docent i sagda ämne. Bland de docenter, som Uppsala universitets dåvarande framstående målsman för denna vetenskap, professor Wilhelm Lilljeborg, samlade omkring sig, intog *Tullberg* snart den främsta platsen. Då Lilljeborg år 1882 tog afsked från professuren, rådde också bland zoologiska idkare och vänner endast en mening om att *Tullberg* var själskrifven som hans efterträdare. Han blef samma år utan föregående ansökan kallad att intaga den lediga lärostolen.

Vid den nyinrättade zoologiska institutionen hade *Tullberg*, som år 1875 studerat anatomi i Leipzig under den berömda Leuckan, dessförinnan öfvertagit undervisningen i komparativ anatomi, morfologi och embryologi, först som t. f. och därefter som ordinarie prosektor.

Ett af de synliga vittnesbörden om huru zoologien blomstrat vid Uppsala lärdomssäte är det faktum att "Gustavianium", den gamla byggnaden, som en gång i tiden utgjorde *hela* akademien, nu är upptaget utslutande af den zoologiska institutionen med dess många skilda afdelningar och anstalter. Förtjänsten af samlingarnas fullständigande och ordnande tillkommer i främsta rummet *Tycho Tullberg*. Den zoologiska institutionen i Uppsala med sitt zootomiska laboratorium är nu jämförlig med motsvarande institutioner vid främmande universitet.

Sina specialstudier som zoolog började *Tullberg* med poduriderna och hans doktorsafhandling bär

titeln "Om Skandinaviens podurider af underfamiljen *Lipurinae*". Hans förnämsta zoologiska arbeten äro offentliggjorda i Vetenskapsakademiens och Vetenskaps societetens skrifter. At poduriderna ägnade han ytterligare tre afhandlingar, men därpå vände han sina intressen åt annat håll. Detta skedde i samband med studierna af hafsfaunan vid västkusten.

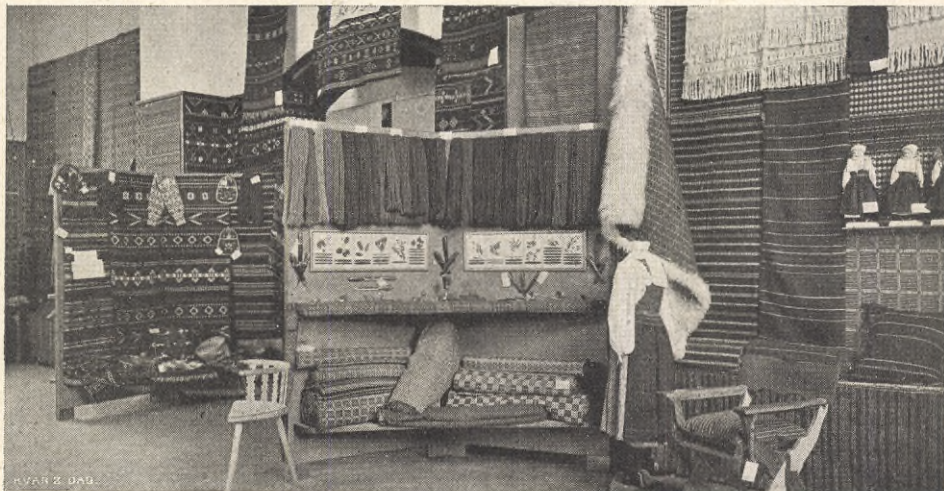
I likhet med de flesta öfriga zoologer har *Tullberg* nämligen varit en flitig gäst vid den zoologiska stationen å Kristineberg vid Gullmarsfjorden. Under de senast gångna 30 åren torde han snart sagdt hvar sommar ha gjort ett längre eller kortare besök därstädes. Vid sina zoologiska undersökningar på Sveriges västkust upptäckte *Tullberg* *Neomenia*, en högst intressant djurform, som väckt stor uppmärksamhet inom den vetenskapliga världen. Resultaten af hans forskningar i sagda trakter föreligga i skrifter om *neomenia*, om hummerpansarets och snäckskalens byggnad och tillväxt m. fl. Bland hans populära arbeten kunna nämnas "De människolika aporna" och "Djurriket; framställning af djurens byggnad och förnämsta former". Hans epokgörande arbete om gnagarna "Ueber das System der Nagethiere" inbragte honom de Björkenska och Wallmarkska prisen. Såsom exempel på *Tullbergs* populära framställningskonst kunna för öfrigt nämnas artiklarna "Bi" och "Darwinism" i Nordisk familjebok.

Tullberg blef år 1884 ledamot af Vetenskapsakademien och 1885 af Vetenskaps societeten i Uppsala.

Tycho Tullberg har emellertid icke inskränkt sin verksamhet till blott zoologien. Efter professor Thore Fries blef han vårdare af den Linnéanska stiftelsen på Hammarby och i denna befattning kommer han att kvarstå. Hans intressen äro för öfrigt genom modernehärstamningen knutna vid Linné. Hans moder var nämligen dotterdottersdotter till Linné. *Tullberg* torde vara en af de främste kännarne af blomsterkungens lif och är säkerligen en af de pietetsfullaste vårdarne af hans minne. Till Linnéjubileet sislidne maj utgaf han, som bekant, ett storslaget arbete "Linnéporträtt".

Det kan till sist förtjäna i detta sammanhang nämnas att *Tullbergs* föregångare i Upsala, professor Lilljeborg, den 6 okt. ingick i sitt 92:dra lefnadsår. Bådas lifsgärning har varit ägnat att draga den lärda världens uppmärksamhet till sig och har sålunda utgjort en heder för vårt land.

En utställning af Dalahemslöjd pågår f. n. i Nordiska museets sal för tillfälliga utställningar. 5 dalasöknar äro här praktigt representerade. Tyvärr kommo oss bilderna så sent tillhanda, att vi icke vågat försena tryckningen af den ofantliga upplagan med plats för mer än ett fotografi.

H. & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

DALASLÖJDUTSTÄLLNINGEN I NORDISKA MUSEET.

Kliché: Bengt Ståfvenparre

VÅRT FÖRSVAR.

Från V:te arméfördelningens fälttjänst-öfningar i södra Uppland ha vi mottagit vidstående bilder.

Trots delvis mycket ogynn-

KRITIK VID HESSELBY. (X) Generalmajor, Malm, chef för V:te arméfördelningen.

Foto. Ernst Blom, Västerås.

Generalmajor Malm (1) och stridsdomarne öfverste Ekström (2) vid Upplands artilleri och öfverste Rosenblad vid Lifregementets dragoner åse striderna vid Ås.

gör sig härvid gällande fartygen emellan. Nedanstående foto. är taget efter en nyss slutad kolning ombord å pansarbåten Oscar II i sommar, hvarvid detta fartyg lyckades slå ett nytt kolningsrekord på 135,8 tons per timma. Förutvarande rekord, 115 tons, innehades af pansarbåten Tapperheten.

Foto. Ernst Blom, Västerås.

sam väderlek voro trupperna hela tiden vid god vigör.

⋆

På grund af kolningshastighetens stora betydelse i krigstid göras redan i fredstid försök för att till det yttersta driva upp densamma. Härvid deltaga både officerare, underofficerare och manskap sida vid sida. Stor täflan

KUSTFLOTTANS KAPPKOLNINGAR. X är "basen" i ena pråmen löjtnant E. v. Krusenstierna.

Eft. fotograf.

Kl. 5. Bergt Silfverparre

LECKÖ SLOTT.

Då i sommar ganska vidlyftiga och kostbara reparationer bli vitgjorda å Leckö gamla berömda slott, torde det icke vara utan sitt intresse för H. 8. D:s läsare att se några fotografier från detsamma, tagna i dagarna.

Slottet — härligt beläget på Källandsö med utsikt öfver hela Vänern och Kinnekulle på östersidan — grundlades redan år 1298 af biskop Brynolf den 1:ste i Skara och färdigbyggdes af biskop Brynolf den 3:dje Gerlaksson, som afled 1505.

Enligt gamla papper lade kronan första gången beslag på slottet år 1527, och innehades det sedan under kortare tider af Svante Sture, riksrådet Hogen-

Foto. Olsson, Källandsö.

SLOTTET SEDT FRÅN SYDOST.

Kilbom: Bengt Silfverparre

skild Bjelke (titulerad baron till Leckö) och hertig Johan af Östergötland (kung Sigismunds halvbroder).

1615 skänkte Gustaf II Adolf slottet med trenne därunder lydande häradar åt greve Jacob Pontusson De la Gardie, och härmed börjar slottets egentliga storhetstid. Det höjes och vidgas, slottskapellet bygges, 4:de våningen kommer till och dessutom 4 torn, dyrbara målningar anskaffas och det hela inredes med all den prakt och lyx, som dåtidens mäktiga herrar äro i stånd till. I en af de större salarna i själfva praktvåningen voro sålunda den tiden ljusblå sidentapeter uppspända med invälda hvita sammetsdjortar.

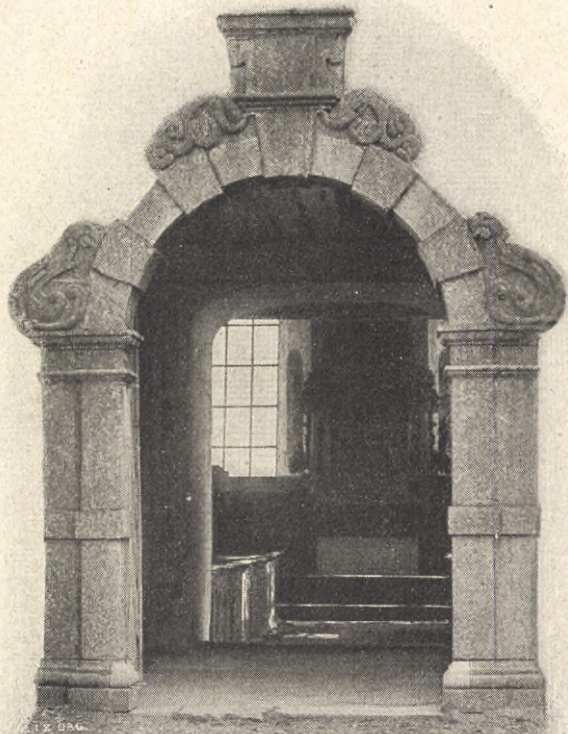
Under sonens, rikskanslären greve Magnus Gabriel De la Gardies ägo fortsattes slottets glansperiod allt intill reduktionen 1680, då Karl XI där hugger in sitt vapen och gör slut på härligheten.

Sedermera har slottet tillhört den alltför hårdhänta kronan och endast under kortare tider skänkts som tillfällig förläning åt några af "rikets yppersta män" såsom riksrådet greve Carl G. Tessin samt sista gången 1810 på 50 år till general C. J. Adlercreutz. Denne bodde där likväl aldrig.

Detta är i korthet de yttre konturerna af den gamla borgens öden. Nu står den ju sköflad på all sin forna glans, men enligt en förteckning från år 1829 återstod då ännu ett icke obetydligt antal målningar såsom 67 st. porträtter, hvilka då fördes till Gripsholm jämte ett 10-tal andra större dukar, som bortauktionerades till ringa pris. Några åldriga personer i trakten påminna sig ännu denna auktion, då såväl målningar som dyrbara tapeter skuros ned från väggarna och slumpades bort för några daler.

Numera återstå endast ett fåtal taflor i några af taken och dessa samtliga ganska illa medfarna. Så t. ex. tvenne större plafondmålningar i slottskapellet, hvilka i sommar under dekorationsmålaren Bergs ledning blifvit nedtagna och spända på hel duk för att något hindra förgängelsen.

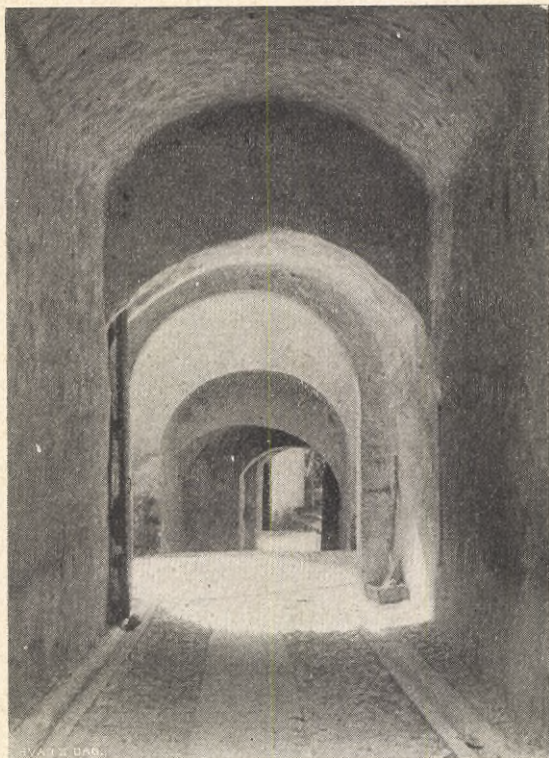
Å tredje stora borggården ha en del ornamentsmålningar framknackats under den gamla putsen.

Efter fotografi.

Kilbom: Bengt Silfverparre.

PORTALEN TILL SLOTTSKAPELLET.

NÅGRA AF PORTHVALFVEN Å LECKÖ SLOTT.

Och kan här nämnas, att öfverintendentsäm-
betet i. n. håller på med att göra upp för-
slag till bästa sättet att bevara de vid restaure-
ringen nyupptäckta gamla målningarna, som lära för-
skrifva sig från slottets glansperiod under ofvannämnde
Magnus Gabriel De la Gardies dagar.

I. Wennerberg.

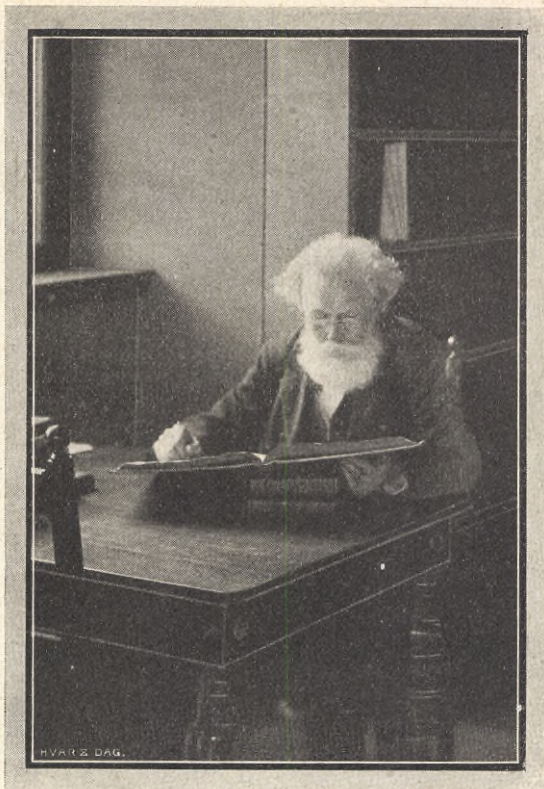

Foto. Rahmn, Lund.

Kliché: Bengt Silfverparre.

BIBLIOTEKARIEN AUGUST PALM. †

(Foton tagen å G:la biblioteket, 14 dagar före P:s död.)

Den 28 september afled i Lund genom olyckshändelse en åldrig
universitetets i. d. tjänsteman, vice bibliotekarien August Palm.
P. var född 1826 och inträdde tidigt i bibliotekstjänst. Årven
efter afskedstagandet 95 var han dagligen troget på sin gamla post,
där han ock träffades af döden — det var nämligen genom olycks-
händelse i universitetshusets personhiss, 80-åringen omkom.

Arkeologi-
ska undersök-
ningar som
bedrivits vid
Värnamo ha
genom där
gjorda märk-
liga fornfynd
ådagalagt, att
denna ort redan
under 900-
talet e. Kr. ägt
en hög kultur.

Då den å
ömse sidor om
Laga-ån be-
lägna köpin-
gen sedan nå-
gra årtionden
blifvit en knut-
punkt, där järn-
vägar från fem
olika håll sam-
manträffa, har
under senare
åren en syn-
nerligt liflig
byggnads-
verksamhet uppstått, och äfven det fält (närmast norr om
kyrkan), där de här afbildade forngrafvarna — de äldsta i
Värnamo — äro belägna, ingår i det område, som nu

Foto. Kindblom, Värnamo.

ETT TUSENÅRIGT GRAFFÄLT I VÄRNAMO.

Kliché: Bengt Silfverparre.

skall bebyggas. Nybyggandet har dock gifvetvis ej
fått äga rum, innan grafvarna blifvit undersökta, såsom
nu skett på antikvitetsakademiens föranstaltande.

Jag hade en gång en vän, som var lycklig nog att äga en liten flicka på sju år eller så omkring. Efter faderns beskrifning var hon en tillbedjansvärd liten ängel och jag är böjd att tro, att det äfven förhöll sig så. I en känsla af själfständighet och frigjordhet från alla dumma hänsyn med afseende på namn i slakten hade min vän gifvit sitt barn det vackra, på en gång veka och djäriva namnet *Wanja*. Att flickan både förstod och uppskattade denna uppmärksamhet visade sig redan på den tiden, då hennes tunga gjorde de allra första oviga vändningarna med svenska språket. Hon kallade nämligen icke sin fader "pappa" som andra barn, utan hon sade "Åben". Min vän förklarade, att detta ord skulle betyda en språkförsköning af "gubben" och han var helt förtjust öfver den humor, af hvilken han ansåg att denna Wanjas benämning på honom själf var ett hoppingifvande bevis. — Åben var ofta strängt upptagen af att fylla sina fadersplikter, ty Wanjas själ sysslade ovanligt intensivt med barnavärldens mångfrestande problem-lösning och hon konsulterade ständigt Åben, hvars åsikter om än det ena, än det andra hon var ifrig att höra. Så ofta han hade en ledig stund fick Åben berättat sagor och historier till Wanjas uppbyggelse. Men det dög ej att komma med precis hvad som helst, ty den lilla hade fint öra och kritisk blick. Med det varmaste intresse följde hon sagornas personer . . .

En gång berättade Åben om *Riddar Kuno*, som med sina hjälteegenskaper och äfventyrliga upplevelser väckte hennes lifliga beundran — och längtan efter att göra riddarens närmare bekantskap.

— Hör du Åben, sade Wanja, hur gick det sedan?

— Det är inte något sedan. Historien är slut, lilla Wanja.

— Ja men hur gick det med Kuno allra sist, Åben, hvar är Kuno nu?

— Kuno dog förstas, som alla människor måste göra.

— Ja, men hvar är Kuno?

— Åh . . . Kuno . . ., sade Åben litet sväfvande, han är i himmelen . . . hos Gud . . .

Detta var Wanja inte riktigt nöjd med. Hon hade helst sett, att han varit på något ställe, dit Åben och hon strax kunde gått för att se på honom. — Under eftermiddagen som följde, tänkte hon grundligt genom Kunos saga och när kvällen kom, var hon på de klara med, hur allt skulle kunna ordnas. Hon gick, som hon brukade, till Åben.

— Hör du Åben, började hon, när jag och du kommer upp till himmelen och Gud sitter där och alla människorna stå omkring och vi då kommer . . .

Åben blef intresserad.

— Nåå . . .

Wanja såg allvarligt spörjande på sin pappa och fortsatte:

— *Pekar du på Kuno då?*

Detta rörande uttryck af en naiv barnatro erinrade jag mig, då jag hörde att den flicka, hvarom jag ämnade berätta, också hette Wanja och var ungefär vid samma ålder som Åbens lilla tös — kanske något år äldre. Men hvilka kontraster! I hvarje detalj huru olika hvarandra voro ej dessa båda barnaöden!

Frukten af en tillfällig förbindelse mellan en polack och en spanjorska såg den andra Wanja ljuset första gången i Buenos Aires. Modern, som förrättade de gröista sysslorna på ett "casa amenblada", skickade sin ett par månader gamla unge till den hon trodde vara dess far och förpassade sig därpå själf ur tillvaron genom att hoppa i sjön vid La Boca. Polacken, anställd vid ett obetydligt tidningstryckeri, tog sig

an barnet så godt han kunde, men en vacker dag, några år senare, råkade han i gräl med en landsman, hvilken han i hastigt mod affärdade med ett knifsting på öppen gata. Polisen tog hand om dråparen, och därmed var han ur leken. Wanja, som nu ej hade annan far och mor än rännstenen och gränden, skaffade sig efter hand ett eländigt lefvebröd med att sälja tidningar i gathörnen. — Det var då jag träffade henne.

Jag hade för vana att hvarje middag dricka en cocktail under soltältet vid en af Avenida de Mayos små boulevardrestauranter, snedt emot Cindad de Londres brokiga modebazar. Det var en timme midt på dagen, då flera affärer höllo sina lokaler stängda

LISS OLOF LARSSONS MODER †.

Det var en mid-sommardag i Leksand. Allt: den djupblå himlen, den friska grönskan, den hvita gamla dalakyrkan, Siljan som glittrade, de brokiga färgerna som flöto samman och skildes i den breda allén upp mot gudstämplet skapade en symfoni af gammaldags äktsvensk stämning. Jag stod och betraktade de olika grupperna. Där kommo åtta kullor arm i arm. Deras ögon lyste, de röda munnarne myste öfver friska tänder. Ett jublande glädjeackord! Fyra vördnadsvärda danne-män i svarta långrockar och hvita strumpor skrida med gravitetisk högtidlighet fram att höra den högmässotäxt de lyssnat till år efter år allt sedan de i gula koltar stultade fram vid fars och mors sida. Det är kärnvirke i dessa resliga gestalter och klokhet strålar ur deras blåa ögon.

Stamfolket, nordmannarasens oblandade ättlingar! Strömmen sväller. Färgerna blanda sig som bitarna i ett kaleidoskop.

Tämpeldörrarna stå på vid gafvel och ångor af granris och syrener slå emot de inträdande.

Plötsligt skäres en bred väg midt i skaran.

— Hvad står på? Är det någon högt uppsatt person som nalkas?

Nej, endast en liten gammal gumma med ett vänligt ansikte, rödlett och skrynkligt som ett julgransäpple som stuttit öfver flera grantändningar.

Man ser förvånad på mig, när jag frågar efter hennes namn, liksom hela världen borde veta. Att den gamla är den stora dalamannen Liss Olof Larssons mor. Han var död sedan länge, men hon som gjutit i hans själ hembygds- och fosterlandskärlekens eld andas ännu frihetsluften från Dalarnes blånande bärg.

År ha svunnit sedan dess. Af tidningarna ser jag att äfven hon nu gått bort icke många år från 100.

Lindarne på Leksands kyrkogård skola vänligt hviska öfver grafven som gömmer bondehöfdingens vördnadsvärda moder.

Amatörfotografier. Nisch: Bengt Silfverparne.
LISS KERSTIN ANDERSDOTTER,
"riksdagsmor".

och kontoren läste sina dörrar, då ett ögonblicks hvilade de jaktande människorna till att samla så mycket krafter, som voro nödvändiga för att arbetsmaskinerna ej skulle sträcka innan natten föll på. — En viss, noga tillmått del af den middagstimmens brukade jag förslösa på ett bord vid restauranten i fråga. — På asfalten invid flöt storstadens lifsström fram, dess olika ljud smälte ihop till ett odefinierbart hotande brus, som föll och steg i nästan rytmisk takt — först retande nerverna, men småningom söfvande, söfvande . . .

Plötsligt stod hon vid bordet, där jag satt, och räckte mumlande fram en hopvikt tidning — jag tror *Sarmiento*, i hvarje fall var det ett andra klassens blad. Till och med inom tidningsförsäljarnes skrå har rangskillnaden gjort sig gällande — trasvargarna, som skrika ut namnen på millionbladen *La Nación* eller *La Prensa* anse sig stå ett trappsteg högre än de andra trasvargarna till kolportörer. Den här lilla med *Sarmiento* såg då ut att höra till de uslande bland de usla. Hennes kläder utgjordes af blott ett enda plagg, som skyldde axlar och bröst och nedåt slutade i ett par till knäna räckande byxor. Kroppen var finlemmad och späd, men ansiktet var hvad man brukar kalla "ett gammalt ansikte". Brungrått af smuts och sol var det och håret, af nästan samma obeskrifliga färg, hängde tofvigt kring nacken. Ett blödande sår på smalbenet hade målat en bjärtröd rand ned mot vristen.

Sträckande tidningen in under näsan på mig utropade flickan i affärsmässig ton:

— *Sarmiento a fem centavos.*

Men då jag ej såg ut att vilja nappa på hennes krok hade hon den andra handen genast färdig till en tiggande gest. Utan framgång. Då nappade hon i reträttens ögonblick till sig en handfull oliver, af hvilken törstkapande frukt det fanns ett litet förråd på min bricka. En kypare med påpassliga ögon hade likväl upptäckt brottet och fångat tjuften i håret, redan innan hon hunnit trottoarens kant. Återförd till mitt bord lade hon med en trött och likgiltig rörelse tillbaka de gröna och fuktiga bären på fatet. Jag måste bekänna, att jag var förtretad på kyparen öfver hans nit, som vållade mig skyldighet att i moralens namn uppträda som någon slags dygdemästare. Hälst hade jag låtit ungen löpa med frnkterna — hvilkas beska smak kunde varit straff nog — midt för näsan på kyparen, som verkligen såg högst osympatisk ut. Men det gick naturligtvis ej an . . .

Utän afsikt att agera förhördomare, men drifven af en viss nyfikenhet (fastän till hälften beredd på de svar jag skulle få: fadern död, modern sjuk med elfva barn, familjen försörd af den berättande) började jag:

— Hvad heter du?

— Wanja. Och, fortsatte hon, intuitivt anande min nästa fråga, jag är bara åtta år gammal fast jag ser äldre ut.

Ja, hon såg verkligen äldre ut, men i synnerhet rösten gjorde intryck af att tillhöra en gammal människa.

— Är din pappa död?

— Nej, han är i fängelse.

— Fängelse?

— Ja, han sitter på straffarbete. I tio år. Det är åtta år kvar för honom.

— Och din mamma?

— Åh, hon! Hon dränkte sig och det är länge se'n.

Jag kunde ej hjälpa det — jag sade:

— Stackars lilla Wanja!

Vid detta beklagande kom det en förvånad glans i hennes ögon och hon sträckte på nytt, mekaniskt, fram sin hand. Jag gaf henne med glad hjärta den nickelslant, som eljest brukade tillfalla kyparen.

— Gud välsigne Er, sennor!

— Tack min vän . . . Jaså du tror på Gud?

Wanja stod i begrepp att försvinna.

— Ahnej . . . Det kan man ju inte . . . Det är ju bara ett sätt att tala . . .

Nu blef jag pratsjuk och erinrade mig något:

— Men himlen då . . . och änglarna, vågade jag spörja.

Nej, hennes tålmod var uttömdt. Skymten af ett medlidsamt smäleende var allt hon bestod min fråga, innan jag såg henne drunkna i människofloden och hörde hennes "*Sarmiento a fem centavos*" uppslukas i gatusymfonien.

Sedan den dagen köpte jag Wanjas tidning hvarje middag. När jag kom, stod hon vid mitt bord och då jag aflägsnade mig, passade hon på och tog tillbaka den nyss försålda tidningen, som jag alltid låtsades glömma kvar. Någon gång försökte jag inleda ett samtal, men det strandade ofta på hennes ifver att göra affärer. Det var ej många herrar på trottoaren, hvilka hon lät undslippa ett anbud. På droskornas fotsteg hoppade hon upp, mellan spårvagnar och automobiler ilade hon, under hästbukarna strök hon, oafbrutet ropande sitt: "*Sarmiento a fem centavos, Sarmiento a fem centavos* . . .

En gång fick jag till grannar bakom mig vid ett annat bord ett sällskap italienare. Det var blott den smala remsa af asfalten, hvilken polisreglementet fordrar fri och trafikabel, som skilde oss åt. Italienerne voro högröstade och öfvermodiga, de hade tydligen just avslutat en lycklig kupp eller gjort ett kap, som satte dem i stånd att spela herrar — de umgingos med fyr- och femsiffriga pesosvalörer på ett föraktfullt och lättvindigt sätt. Mellan oss silade den vanliga strömmen af skrikande kolportörer med tidningar och lottsedlar samt vandrande krämarlådor i brokig mångfald. Italienerna spekulerade på allt och köpte en del för att få tillfälle att skymfa och drifva med försäljarna. Af en ung, barhufvad och barfotad gentleman, som sålde lottsedlar, köpte italienerna hela hans förråd af gula och blå lappar, hvilka berättigade till deltagande i veckans pänninglotteri — och i samma ögonblick han blifvit affärdad med en tjock bundt tummade pesosedlar, uppenbarade sig Wanja. Hennes öfvade blick sade henne genast att vid det bordet, där de italienske rövvarne sutto, var man ej så noga med nickelslantar.

— Se en så'n liten tjufunge, ropade en och där-efter började kvickheterna hagla öfver flickans huvud. Men hon trotsade skuren och lät dem gå på. Ja, till sist köpte de alla hennes tidningsexemplar och kastade dem på gatan.

— Dra nu åt . . . är du snäll, uppmanade någon i sällskapet Wanja.

— Nej, vänta lite, inföll den, som först talat. Ska' du dit, så ska' du väl ha biljett också.

Och därmed räckte han henne under kamraternas bifall en af de nyss inköpta lottsedlarna.

Wanja blef stel af häpnad och glädje.

— Åh . . . åh . . . sade hon.

Och med ett framhviskad *"gracias sennor"* skyndade hon undan, rädd, att gifvaren skulle ta gåifvan tillbaka eller om han handlat i ett anfall af galenskap, att han skulle få sitt förstånd igen. I hörnet bakom soltältet granskade hon papperslappen, jämförde den i tankarne med dem hon förut sett och försökte tolka lottens tryckta siffror och anvisningar.

Under skrålflande och skrytsamt orerande lämnade det italienska sällskapet strax därpå trottoaren. — Wanja skyndade fram till mig.

— Se, sade hon, visande lottsedeln, se är denna riktig, säg!

Jag kastade en blick på datum och stämpel.

(Forts. å sid. 26).

TRONSKIFTET I BADEN.

Efter porträtt. Kliché: Bengt Sjöströmsparre.
FRIEDRICH II, STORHERTIG AF BADEN.

Den 2 oktober på morgonen fördes stoftet af den gode gamle storhertigen af Baden från Mainau, hans dödsort, ombord å "Kaiser Wilhelm" till Konstanz och därifrån med extratåg till Karlsruhe. Efter ankomsten till bangården satte sig sorgetåget med en skvadron lifdragoner i spetsen i rörelse mot slottskyrkan, under klockringning och salut passerande de flaggprydda och med grönt bekransade gatorna.

Själftva begrafningen ägde rum den 7 oktober.

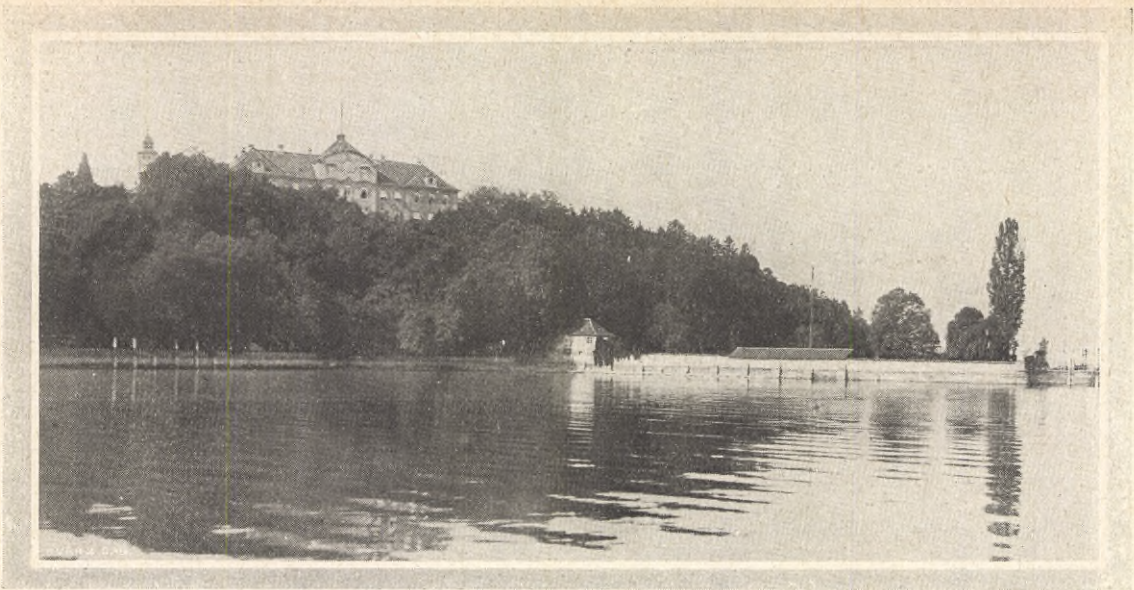
Furstar, ministrar och lysande dignitärer följde den döde till grafven.

HILDA, STORHERTIGINNA AF BADEN, F. PRINSESSA AF NASSAU.

LIKTÅGET I KARLSRUHE PÅ VÄG TILL SLOTTET: Efter likvagnen går, från vänster å foton räknadt, kronprinsen af Sverige, storhertigen af Baden och hans broder, prins Max af Baden.

Efter fotografi.

SLOTTET MAINAU I BADEN, där storhertig Fredrich den 28 september afled.

Kliché: Kem. A.-B. *Engst Sjöforsparre Stilm.—Gbg.*

INTERN. UTSTÄLLNINGEN FÖR ARBETARESKYDD I BUDAPEST.

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. *Engst Sjöforsparre Stilm.—Gbg.*

Nyligen afhölls i Budapest en internationell utställning för arbetarskydd. De land, utom Ungern, som därvid voro representerade, voro Österrike, Tyskland, Sverige, Frankrike, Italien, Holland och Amerika. Den svenska utställningen, som i storlek och omfattning torde komma näst efter Tysklands samt Österrike och Ungerns, har kommit till på Föreningens för arbetarskydd initiativ. Den omfattar föreningens utställning af litteratur, ritningar och modeller å skyddsanordningar, badhus och arbetarbostäder samt ett hundratal fotografier öfver svenska arbetsmaskiner försedda med skyddsanordningar. Vidare Nationalföreningens mot tuberkulos skrifter, fotografier från jubileumssanatorierna m. m. A.-B. Wilh. Becker i Stockholm utställer en större samling af sina

väl utförda och praktiskt inredda förbandslådor. Värnamo Mek. Verkstad visar en hyfvelmaskin och Sev. Sjöstrands Mek. Verkstad sitt patenterade signallod. För att sprida kännedomen om Sverige och dess nuvarande ställning i socialt hänseende har föreningen låtit, för gratisutdelning vid utställningen, trycka en liten broschyr innehållande en af Erik B. Rinman skriven uppsats i ämnet, samt en kortare beskrifning af den svenska utställningen. Broschyren, som trycks på såväl tyska som ungerska, prydes af ett porträtt af prins Eugen, ordförande vid det sammanträde, där föreningen för arbetarskydd konstituerades, samt i texten en del vyer visande skogsafverkning och flottning samt interiörer från en del svenska industriella verk.

Th. Fürst.

(Forts. från sid. 23).

— Jo, det kan du slå dig i backen på. Det är en femtedel till dragningen om lördag. Och du är med. Jo, jag tror nog du vinner, ty näst att hitta lottsedlar, är det tur, när man får dem till skänks. Slarvva bara inte bort den!

— Nej, svarade Wanja, jag har ett gömställe, där jag brukar ligga om nätterna.

— Och hvar är det?

— Det är . . . hon tvekade. Det är i porten här mitt emot. Jag känner portvakten, brukar hämta citroner åt honom. Han är rätt hyggelig, men inte skulle jag våga tala om för honom, att jag har *den här*. Människor äro inte mycket att lita på just.

Wanja hade blifvit meddelsam. Strängt taget hade hon ju tid till det nu, eftersom Sarmientos nästa upplaga kom ut först på aftonen . . . Hon berättade om sin far, hvars öde synbarligen lifligt sysselsatte hennes tankar.

— När ni häromdagen frågade mig om himlen och sådant där, hade jag nog tänkt svara ordentligt, men jag hann inte. Tidningen, förstår ni! Och affärerna måste man ju tänka på i första rummet. — Men pappa brukade alltid säga: hvarför skall man ljuga för ungarna; de få ju snart veta och komma underfund med själfva hur galet ställt det är med evigheten. Hvarför skulle jag propa i dig dumheter, som jag i alla fall komme att bli nödd att ta tillbaka sedermera. Nej, *pobra cito*, det finns nog intet något himmelrike i saligheten, men det är just ingenting att sörja för — då finns det inte någon skärself heller. Det ena får ta ut det andra . . . Så det är då ingen anledning att vara hvarken glad eller ledsen . . .

* * *

Lördag middag hade de vanliga tidningsropen ett extra tillägg: *Loteria nacional!* När jag hörde dessa eggande ord trumpetade ut i gathörnen, för det som en blix genom mitt huvud: Wanjas dragning! Numret på hennes lottsedel hade bränt sig fast i mitt minne. Det var 8441. Full af ifver köpte jag ett blad och under vägen mellan min bostad och Avenidan tog jag reda på dragningslistan. Och där behöfde jag ej leta länge . . .

I en af de allra första kolumnerna, under den med feta typer satta vinstsumman 5000 pesos, stodo tre lottnummer. Ett af dem var 8441!

Jag måste medge, att jag nästan fick hjärtklappning. Wanja hade vunnit en femtedel, alltså tusen pesos — en fabelaktig summa för henne, hvars behof voro tilltagna efter en måttstock af allra högst tio pesos i månaden.

Jag var nyfiken att se den af Fortuna träffade, nästan ifrig att komma till mitt vanliga bord. Men fastän jag satt där fem minuter öfver tiden fick jag ej se henne. Sarmiento var till på köpet företrädd af annan person, en sextio års gubbe med pipig stämma och röda flammor i sitt gamla ansikte.

Ej heller följande dag och icke heller dagen därpå kom hon. Jag lät min fantasi ta hand om Wanjas öde . . . Såg henne göra stora finanskupper, sjutton-årig sitta med lyxvåning och många sekreterare, tjuguarig vara millionärska med prinsar till friare, automobiler och engelskt stall — hon hade minsann så goda förutsättningar . . .

Men det var *något* som jag ej tog med i räkningen.

På dagen en vecka efter lotteriets dragning fick jag helt oförmodadt och då redan minnet af henne börjat blekna och förtonas, ett bud från Wanja. Det bragtes mig af en fattigt klädd kvinna, som syntes

brydd och besvärad, när hon sökande kom hän till mig, där jag satt på trottoaren under tältets randiga himmel.

— Inte är väl ni den herre, som förr alltid köpet Sarmiento af en flickunge — liten — så här — Wanja —

— Och som nu blifvit kapitalist . . . jo, det är jag.

— Då skulle ni göra en barmhärtig gärning, sennor, om ni ville . . . Jag har skrivit upp adressen . . . Kan ni komma nu med detsamma?

— Hvad i all världen, undrade jag, hvarför skall jag —

— Åh, hon är sjuk, flickan, förstår ni sennor, och hon gaf sig inte förr än jag lofvade söka upp er, men vill ni inte komma, så behöfver ni ju inte ta någon befattning med den här saken. Men jag lofvade, som jag nyss sade — och — — det kan gå en illa, om man ej håller, hvad man lofvat en människa, som skall dö . . . Och *därför*, ser ni . . .

— Bevares, är det så illa ställt! Godt, hälsa och säg, att jag kommer så fort jag hinner. —

Efter ett telefonsamtal, som satte mig istånd att råda öfver min tid ett par timmar, tog jag en droska och gaf kusen adressen, som var antecknad på lappen, jag fått af den gamla kvinnan. Det var en gata i stadens södra utkant, på ett ansenligt afstånd från centrum, och mannen på kuskbocken tvekade, innan han samtyckte att köra mig dit ut. Till sist blefvo vi emellertid öfverens — äfven om priset.

Åkdonet girade mot rännstenskanten, hjulen slirade mot kloakgallret i hörnet — vi svängde in på den långa, smala, raka *Chacabuco*. — Det blef en kinematografisk bild af resan utför, en sammanträngd revy af social obeveklighet. Bakom försvunno den förnämligare stadsdelens palatslika byggnader med sina lyxbutiker, kristallrutor, spetsgardiner och smidesbal-konger, innanför hvilkas räck röd- och hvitrandiga solsegl spända sina stramt åtdragna dukar, gömmande svala korgstolar och låga, finlemmade bord, som buro iskaraffer och citrondrycker. Ett stycke fram på gatan minskades dimensionerna, tvåvåningshus med dammiga ytor och onakna fönster skvallrade om smäre kontor och lagerlokaler, bottenvåningarnas affärsprång blefvo smutsigare, de utställda varorna billigare och vädjande blott till lifvets nödtorft, intet flanerande lugn sågs längre som ett drag i gatans fysionomi, hvilken blef alltmera sträng, allvarlig, jåktande. Vinden, som långsamt silade mellan stenväggarna, förmådde ej driva bort stanken från lifsmedelsmagasinen, rökerierna och saluhallarna, gatuförsäljarnes rop fingo ej den nödvändiga sordinen af de breda boulevardernas obestämbara brus, skärsliparens papagenoflöjt lät falsk och jämmerlig, makaronimannens trumpet skrämde med sin flåsande andtäppa, karamellkrämarens triangel klang utan lockelse i pinglet, trött, som om den känt kvarterens ringa köpkraft. Transportautomobiler, skrofliga och hessa i rösten, kryssade sig fram, tum för tum, nästan mellan benen på de tre, fyra i tandem kopplade hästarna framför varuvagnarnas tonlastar. Under gnissel och gny, suckan och jämmer arbetade fasadernas winschverk att släpa upp trälådor och säckväfinsyddas varupackar af gigantisk volym, hvilka människorna fiskade in genom fönstergapen under det tjoftals hetsiga order och vresiga kontraorder skuro luften uppifrån och ned, nedifrån och upp. — Längre fram kröpo husen ihop till platta envåningsbyggnader, intensiteten i gatans lif aftog hastigt, sorlet dog. Droskans hjul, som nyss tyckts gummiskodda, slamrade brutalt mot gatan och förtog hvarje annat ljud. Män syntes ej vidare till på gatorna, stadsdelen föreföll vara bebodd af kvinnor och barn, trasiga, smutsiga, med lata rörelser. Grisar och kattor, höns och dufvor i hörn, trappvinklar

och portgluggar bildade någon omväxling i det sparsamma levande materialet. Husväggarna, strukna med tunnt skär eller flackt ljusblå färg, verkade som gamla teaterkulisser — bleknade och kantstötta, obarmhärtigt framdragna ur skräpvindens mögelgömmor, omildt blottade i middagens magnesiumhvita sol.

Rucklet, som utgjorde den sjuka flickans tillfälliga bostad, gaf intryck af ytterligt elände. På ömse sidor om den smala gården stodo tre klafbundna nötkreatur och ofvanför dessas bås stirrade några gluggar och fönster, bakom hvilka människor synbarligen bodde. I smutsen på marken krälade två eller tre brunhyade barnungar, spritt nakna.

Med svårighet balancerade jag mig uppför trappan, som hängde utanpå skjulets vägg. Det skrek och knarrade i träet för hvarje steg jag tog, ledstången lämnade intet stöd utan gaf efter för hvarje pröfvande försök, vajade och glippade till höger och vänster. På öfversta afsatsen, stor som skifvan på ett brädspelsbord, mötte mig kvinnan från Avenida de Mago. Med trött och likgiltig min förde hon mig in i ett litet kyffe strax till höger . . .

Där låg Wanja — tätt under gluggen, som var täckt med tidningspapper låg hon, magrare, blekare, eländigare än någonsin. Hon sof; åtminstone voro ögonlocken slutna, men då jag närmade mig sängmadrassen, tittade hon upp. Aningen om ett leende af tillfredsställelse tände litet lif i blicken. Men flickans tillstånd var efter allt att döma ytterst betänkligt.

Jag vände mig till kvinnan, som stod bakom:

— Här behöfs ju läkare.

Ett blekt småleende:

— Åh, läkare, sennor, äro dyra saker — — och pängar — —

Jag tänkte på Wanjas lötterivinst och började en invändning, men tystrade inför en rörelse af den sjuka flickan. — Skrik och rop hördes från gården, en ko råmade hjärtängligt.

— Satans ungar, mumlade kvinnan och hasade sig motvilligt ned för trappan.

Wanja och jag voro ensamma.

— Säg sennor är detta i sin ordning, frågade hon i feberaktig ifver med ögonen hett glänsande, detta, detta . . . Hon räckte mig ett aflängt papper, som jag fann utgöra ett kvitto från Banco de Londres å 1000 pesos, insatta på deposition med en betingad uppsägningstid af sex månader. De voro placerade till förmån för en person med namnet Henrik Zolnikowsky.

— Jo, min tös, sade jag, det duger nog, det är så riktigt det kan vara, men . . .

— Det är för honom . . . i fängelset . . . när han kommer ut . . . skrif till polismästarn, sennor . . . att han har dem . . . och pängarna växa, ja det blir en stor summa . . . det blir bra . . . bra . . .

— Men du själf? Vi måste skaffa en läkare. Vänta bara skall du få se.

Wanjas ögon speglade ångest.

— Åh nej . . . nej . . . jag vill inte, inte det. Ty — rösten sjönk ned till en hviskning — jag tror nu, att det inte var rätt som han sade. Om man bara får dö så . . . det är icke slut . . . det kommer något annat . . . något bättre . . . och . . . jag är trött . . .

Hennes hufvud sjönk tillbaka, de små fingrarna började nervöst plocka på täcket och ögonen brunno. Ja, resten är snart berättad.

Kusken därnere fick strax köra mig till en tysk läkare, med hvilken jag var bekant. Men det dröjde

en dryg stund innan jag kunde få honom med och när vi kommo tillbaka till nästet, där den sjuka hystes, fann jag, att min bortovaro räckt öfver två timmar.

Doktorn hade följt min under vägen lämnade redogörelse för "fallet Wanja" med ett visst intresse.

— Vill hon icke lefva, kommenterade han, så mycket sämre!

När vi mödosamt klättrade uppför trappan med den opålitliga ledstången, hade jag en obestämd aning, en dof förkänsla af att vi skulle komma för sent.

Så var också förhållandet. Krisen var öfver.

Wanja hade slutat.

SVENSKA MÄSTERSKAPET I FOTBOLL.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF

ANON: Bengt Silfverparre.

UPPSALAKAMRATERNAS (1) OCH ÖRGRYTELAGETS (2) MÅLFÖRSVARARE.

Årets svenska fotbollsmästerskap afgjordes i söndags — den 6 — i Stockholm genom en finalmatch mellan Örgrytarne och Uppsalienarne. Kampen, som motsetts med mer än vanligt intresse på grund af båda lagens starka träning och tidigare bragder, utföll så, att Örgrytarne med 4 mål mot 1 häfdade sin rangplats som Sveriges bästa fotbollsspelare.

Främst af hänsyn till resp. fotografer men äfven af trycktekniska skäl är H. 8. D. förhindrad att vare sig utlåna, uthyra eller försälja sina använda klichéer.

KARLSTADS NYA FOLKSKOLEBYGGNAD.

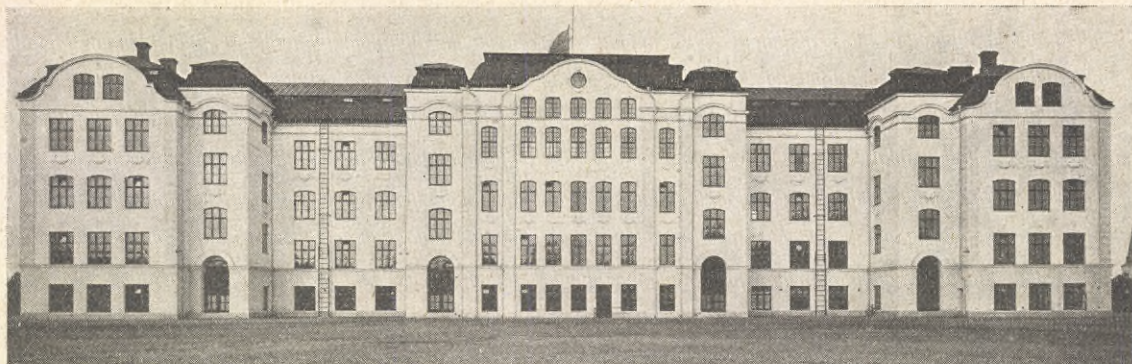

Foto. Nyström, Karlstad.
SKOLAN.

Karlstads nya folkskolebyggnad, belägen på krönet af Herrhagen invigdes den 11 september med en större högtid, vid hvilken närvaro, utom länets höfding och biskop, talrika representanter för Karlstad och omnejd.

Skolbyggnaden — en af de största och ståtligaste i Sverige — är uppförd efter ritningar af arkitekten Carl Nissen i Örebro.

Byggnaden inrymmer 30 lärosalar i trenne våningar jämte

Foto Nyström, Karlstad.

SKOLKÖKET.

Kitchén; Henig Stoffersparv.

SÅNG- OCH FÖRELÄSNINGSSALEN.

källarevåning med skolbad och skolköksafdelning förutom slöjdsalar.

Nytt för folkskoleundervisningen är den 300 kv.m. stora, i byggnadens midt förlagda sång- och föreläsningssalen, som är försedd med läktare och går genom trenne våningar.

Byggnaden, som beslöts till uppförande 1904, påbörjades 1905 och har kostat c:a 400,000 kr.

HVAR 8 DAGS fotografipremiering (utöver vanligt honorar) för insända fotografier till N:o 1 utföll med 2dra pris Kr. 10.— till fotograf Lina Jonn,

Malmö, för summa 6 point: A. (Aktualitet och värde) 2 point.

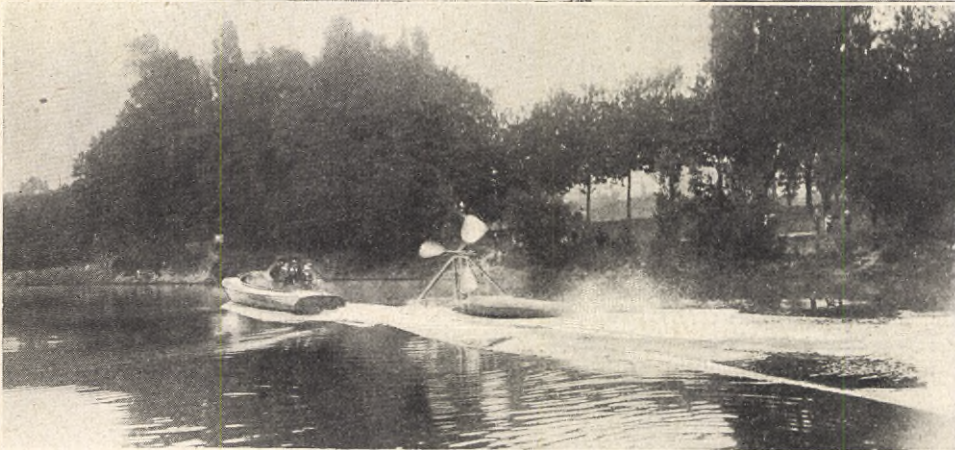
B. (Påpasslighet vid insändandet) 2 point. | för foto å sid. 5.

C. (Utförande af fotografi) 2 point.

Första pris kunde ej utdelas emedan den fotografi som nådde 8 point fanns äfven i annan tidning reproducerad, samt emedan fotografier från våra fasta korrespondenter ej deltaga i täfingen.

STRIDEN OM
ATLANTEN:
Lusitanias ankomst
till New-Yorks
hamn.

Af ångaren
Lusitania, som
f. n. innehar
snabbhetsrekordet
för färden
öfver Atlanten,
återgåfvo vi
nyligen ett foto.
Vår i dag åter-
gifna bild visar
ångarens med
så stor spänning
motsedda för-
sta ankomst till
Newyork.

AERONAUTEN
SANTOS DU-
MONT'S FÖRSTA
FÖRSÖK I PU-
TEAUX VID SEI-
NEN med sin
mångomtaltta nya
hydroplan.

(Se äfven bilden i
H. 8. D:s föregå-
ende n:r.)

EN NY DESIO-KONFERENS:
Abessinska sändebud hos minister
Tittoni.

Efter det besök, som Ne-
gus Menelik af Abessinien
nyligen genom sina sändebud
lät aflägga hos tyske
kajsern, har det originella
gesandtskapet anländt äf-
ven till Italien och hade
den 28 september i Desio
ett samtal med minister
Tittoni.

Vårt foto. visar ministern
omgifven af sitt exotiska
främmande.

Efter fotografi

Klické: Bengt Sjöförsvar

:: VECKANS ::

Konsul
O. TRAPP.

Landstingsman
O. TONNING.

Nämndemannen
T. TROEDSSON.

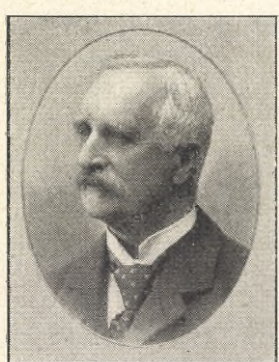
Vice häradshöfding
L. E. GEZELIUS.

Malmöhus län.

Kristianstads län.

Kopparbergs län.

NYVALDA LEDAMÖTER AF RIKSDAGENS FÖRSTA KAMMARE.

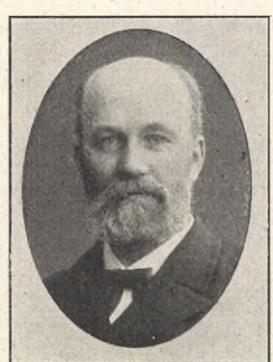
W. G. HAMILTON.

70 år fyllde den 26 sept greve Gilbert Hamilton å Hjelmsäter, Blomberg. F. d. löjtn. vid lifreg:ets husarkår. styrelseled. i Kinnekulle—Lidköping och Mariestads—Kinnekullens järnv.-A.-B. ordf. i Skaraborgs läns hushållningsällskap. Led. af riksd. F. K. under 10 år. Hedersted. af landbruksakademien.

C. P. SIK.

65 år fyllde den 25 sept. kontraktsprosten o kyrkoherden, teol. dr. Carl Sik. Stud.-ex 60, pastoral.-ex. 72, hospitals- och lasarettspredikant i Visby 72, kyrkoherde i Läsbro 74, kontraktsprost 03, teol. dr. 07. Prästerligt ombud för Visby stift vid kyrkomötena 93, 98 och 03, preses vid Visby stifts prästmöte 01.

A. G. NATHORST.

Vid Geological Society's of London nu firade 100-årsjubileum var Sverige representeradt af professorerna A. G. Nathorst (se H. & D. årg. VII:8) och J. G. Anderson (H. & D. årg. IV:36). Med anledning af jubileet ha några af samtidens förnämsta geologer och paläontologer utnämnts till hedersdoktorer i Cambridge och Oxford, däribland professor Nathorst till hedersdoktor i Cambridge.

J. G. ANDERSON.

A. E. PIHL.

Den 14 okt. fyller grosshandl. Axel Eduard Pihl, i Halmstad 70 år. Led. i styr. för A.-B. Göteborgs Bank och Halmstads sparbank, ordf. i Halmstad—Bolmens järnv.-aktieb. styr., f. d. led. af hamn- o. fattigv. styr., kyrko- och skolr. 33 år led. af drätselkam., led. af stadsfullm. o. landsting m. m. Hög frimurare.

L. ESSEN.

F. d. justitierådsmannen Ludvig Essen fyllde den 2 okt. 60 år. Stud.-ex. 66, hofrättsex 71, v. häradsh. 73, polismot i Göteborg 84, stadsnot. s. å. justitierådman 85. Lärare vid Gbg's Handelsinstitut 75—85, sek. hos hälsovårdsn. i Gbg 76—85, hos Göteborg och Bohusl. landsting 81—87. Led. af Riksd. A. K. 88—89.

C. E. HOLMEN.

Provinsialläkaren, med. dr. Claës Edward Holmén i Nederkalix fyllde den 21 sept. 60 år. Stud.-ex. 70, med. lic. 83, provinsialläkare i Nederkalix distrikt, Norrbottens län, sedan 91.

J. P. LUNDGREN.

50 år fyllde den 7 okt. prof. Johan Peter Lundgren å Djursholm. Stud.-ex. 75, veterinärlex. 79, professor i anatomi vid Veterinärinstitutet 89, föreståndare därstädes 96—01, f. i. leämot af medicinalstyrelsen 97—1908, ledamot af landbruksakademien 98.

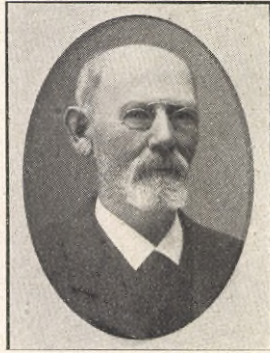

PORTRÄTTGALLERI

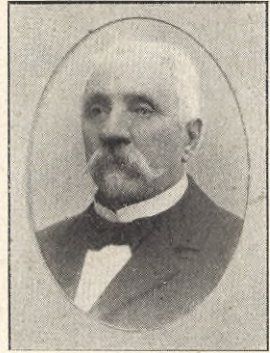
O. CARLSSON.

70 år fyllde den 7 okt. kontraktsprosten Otto Carlsson, Mörlunda. Stud.-ex. 63. Teor-teol. prakt. teol.-ex. 66, v. pastor i Klockrike 67. Kyrkoherde i Mörlunda och Tueta 82. Kontraktspäst i Aspelanas kontrakt 97.

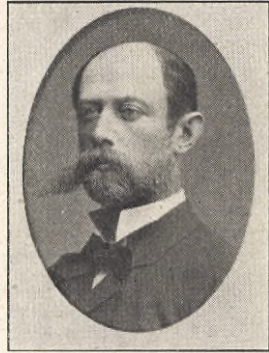
A. BRANDTBERG.

F. d. kamreraren och trafikchefs-assistenten vid Östra Värmlands och Mora-Vänerens järnvägar Axel Brandtberg fyllde den 7 okt. 70 år. Vice ordförande i fattigvårdsstyrelsen m. fl. kommunala uppdrag.

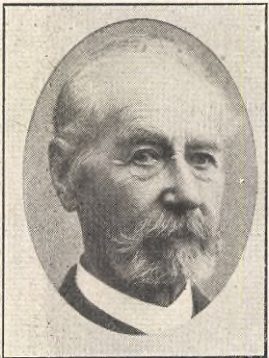
A. FREDRICSON.

60 år fyllde den 28 Sept. direktör Aug. Fredricson i Motala. Lifligt intresserad för samhällets angelägenheter innehar F. en mångfald förtroendeuppdrag. Mångårig ordf. i Motala landsförsamls kommunaln. ledare af dess fattigvårdsv. m. m.

C. A. SILFVERSKJÖLD.

Godsägaren Carl August Silfverskjöld å Sätra på Memsön i Uppland fyllde den 10 okt. 60 år. Led. i skol- och kyrkoråd, kommunalnämnden, ordf. i mobiliseringsnämnden och brandstodskommittén m. m.

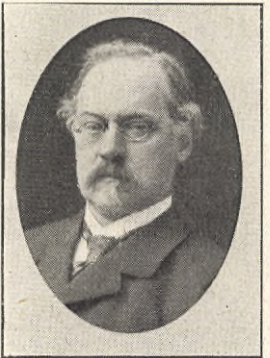
C. A. ADELSKÖLD. †

Den 1 okt. afled f. d. majoren i väg- och vattenbyggnadskåren Claes Adolf Adelsköld. Med honom bortgick en mycket begåfvad och energisk, originnell och älskvärd man, hvars intresse räckte till för såväl ingeniörsvetenskapen och militära frågor som för konsten och politiken. A. var född den 7 sept. 24. Han studerade vid Chalmerska institutet i Göteborg på samma gång han tjänstgjorde vid Göta art.-reg. och blef 44 und.-löjtn. vid Värmlands fältjägarb. 52 inträdde han som löjtn. i den då blidade väg- och vattenbyggnadskåren. Det var emellertid som järnvägsbyggare Clas A. först drog uppmärksamheten till sig. Den 3 maj 49 tog han i egenkap af nivellör vid Fryksta-Klarälsbanan i Värmland det första spadtaget på den första svenska järnvägen. Under 26 års tid verkställde A. undersökningar för och uppgjorde förslag till mer än 200 mil af Sveriges enskilda järnbanor och själf ledde han bygandet af öfver 70 af dessa. Dessutom utförde han förträffliga bro- och hamnbyggnader. Adelskölds mångsidiga intresse och verksamhetslust förde honom också in på politiken och under åren 76-93, då han tillhörde senatorernas krets intog han en ganska bemärkt ställning inom dess mera frisinnade minoritet. Den sida af major Adelskölds verksamhet som den stora allmänheten åtminstone under de senaste åren kanske mest observerat var hans lifver att få till stånd minnesmärken öfver förtjänsfulla män. Sålunda har han nedlagt mycket möda på att samla ihop medel till statyerna öfver grevevon Rosen, bröderna John och Nils Ericson samt monumentet öfver Jonas Alströmer. Såsom förf. har den bortgångne gjort sig känd

J. N. WIMAN. †

Den 18 sept. afled i Visby f. landbrukaren Jakob Niclas Wiman, 77 år gammal. Mångårig led. af hushållningsällsk. verkst. utskott. Mycket anlitad som styrelsemedlem och revisor.

HUGO TAMM. †

sig i stället åt landthushållning och öfvertog skötseln af sitt gods Fånö i Uppland. Han blef en synnerligt god hushållare och en god husbonde. T. var lifligt intresserad äfven i släktens stora bruksaffärer.

för sin innehållsrika minnesteckning öfver John Ericson, hvilken han föredrog inom Vetenskapsakademien, då han 91 intog hedersplatsen som dess preses. Till hans vittra kvarlätningskap höra vidare utom åtskilliga lifliga reseskildringar, hans 1.800 sidor dryga memoarer, kallade "Utdrag ur min dagsverks- o. pro-diverskontor" samt det historiska arbetet "Karl den tolfte och svenskarne". Som bevis på Adelskölds mångsidighet kan nämnas att han ännu in i ålderns sena höst flitigt sysslade med målning af landskapsstaller, var dessutom mycket road af amatörfotografering och t. o. m. försökte sig på musikalska kompositioner. Sedan 87 var A. ägare till ett vackert hus i italiensk renässansstil i Stockholm, till hvilket A. själf uppgjort ritningarna. Denna villa är nära nog ett museum. (Se utförligare helsideporträtt och täxt i H. S. D. ärg. II: 25.)

Men Hugo Tamms största betydelse var icke på landthushållningens område. År 84 invaldes han — som då hunnit skaffa sig namn som flitig allmänintresserad kommunalman — af Uppsala landsting i F. K., som han nu tillhörde åren 85-93. Vid sistnämnda års nyval föll han igenom i Uppsala landsting valdes i stället af Jämtlands läns landsting, hvars riksdagsrepresentant han sedan dess varit. Under sin riksdagstid blef Hugo Tamm en af vårt offentliga lifs mest bemärkte män. Redan 86 insatt i statsutskottet, tillhörde han sedermera alljämnt detsamma, sina frihandelsvänliga åsikter till trots. 01 och efter 04 var han statsutskottets ordf. Han var ock en framstående och insiktsfull statsökonom 03 var T. ordf. i skogsvårdsutsk. och 05 medl. i särsk. utsk. vid artimorna 05. Till sin politiska läggning tillhörde han senatens liberalare parti. För rösträttsfrågans framåttörande har T. verkat mycket i F. K. Till stor nytta i det politiska lifvet var honom alltid hans varma, öfvertygande och verkningsfulla tal.

Sedligt och reffligst allvarlig som Hugo Tamm var, nitälskade han mycket för vårdn af samhällets mindre lyckligt lotfödda individer. Hans varma medkänsla för dessa tog sig många uttryck och har gjort mycket godt.

Flärdlös och uppriktigt ärlig, omulligt, oegennyttigt, begåfvad och varm hjärtad var Hugo Tamm.

H. JOHANSSON. †

Godsägaren Helge Johansson å Hasslekärr, Skarab. län, afled i Falköping den 22 sept. 41 år gammal. Kommunalordf. 96-99, led. i häradsrätten 05-07, led. och ordf. i häst- uttagningsnämnden 97-99.

**BLIF
MEDARBETARE
i
HVAR 8 DAG**

Skrif aldrig och fråga först — utan insänd hvad Ni tror lämpar sig för tidningen, vare sig berättelser, uppsatser eller goda fotografier af tilldragelser m. m. för dagen.

Efter fotograf.

Kliché: Bengt Silfversparre

PRINCESSAN PIA MONICA, dotter till konungen af Sachsen och hans f. d. gemål, numera signora Toselli, samt prinsessans guvernant. Den lilla prinsessans vistelseort efterspanas nu lifligt af konungen, som vill frångå sin förra gemål detta hennes älsklingsbarn.

Efter fotograf.

Kliché: Bengt Silfversparre

MISS GLADYS VANDERBILT (X) Amerikas rikaste arftagerska, hvars förlofning med ungerske greven Zecheny just är tillkännagifven.

I Tunis finns i ett gammalt palats inrymd en skola, där muselmanska flickor och kvinnor få lära sig läsa, skriva och tala efter franska metoder. De små studerande tunesiska bilda en lika förtjusande som pittoresk tafla.

Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbg

TUNESISKOR PÅ SKOLBÄNKEN.

IX ÄRG. 2^A HÄFTET INNEHALLER:

Tycho Tullberg. — Dalaslöjdställningen i Nordiska museet. — Vårt försvar. — Leckö slott. — Bibliotekarien August Palm †. — Ett tusenårigt graffält i Värnamo. — "Wanja" af Anders Eje. — Liss Olof Larssons moder †. — Tronskiftet i Baden. — Inte nationella utställn. för arbetareskydd i Budapest. — Svenska mästerskapet i fotboll. — Karlstads nya folkskolebyggnad. — Brokigt utomlandsnytt. — Veckans porträttgalleri.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG. 1907.